

De wasmachine heeft zijn/haar langste tijd gehad

‘Het kabinet verdedigt zijn/haar plannen’? ‘De wasmachine heeft zijn/haar langste tijd gehad’? Met het schema op deze pagina, dat laat zien hoe het volgens de grammaticaboeken traditioneel ‘hoort’, weet je welk verwijswoord je wanneer gebruikt.

Of toch niet? In de praktijk gebruiken veel mensen *haar* bij onzijdige woorden als *kabinet*, *instituut* en *bestuur*, en juist *zijn* bij woorden die volgens de woordenboeken vrouwelijk zijn, zoals *(was)machine*, *ziekte* en *regering*. Vooral bij concrete voorwerpen, zoals *wasmachine*, is verwijzen met *hij* en *zijn* veel gewoner. En bij abstracte woorden zie je vaak *haar*, ook als die woorden onzijdig zijn: ‘Het kabinet verdedigde haar plannen.’ Al in 2008 schreef Jenny Audring in *Onze Taal* over dit verschijnsel, dat zich al zeker enkele decennia voordoet.

Het traditionele schema is vooral een manier om het gebruik van verwijswoorden in een logisch systeem te gieten, maar dat systeem sluit toch niet altijd aan bij het taalgebruik in de praktijk – of andersom. Moet het op de schop? Toen we onze volgers op LinkedIn vroegen mee te denken over deze kwestie, bleek een meerderheid weinig moeite te hebben met zinnen als ‘De wasmachine trilt op zijn poten’ en ‘Iedere ziekte brengt zo zijn beperkingen met zich

mee’, maar méér moeite met bijvoorbeeld ‘Het kabinet verdedigt haar plannen.’

Blijkbaar is een vrouwelijk verwijswoord bij een onzijdig woord minder geaccepteerd dan een mannelijk verwijswoord bij een vrouwelijk woord. Daarom is ‘Het kabinet verdedigt haar plannen’ vooralsnog niet aan te raden, maar ‘De wasmachine heeft zijn langste tijd gehad’ lijkt wel min of meer algemeen geaccepteerd.

	de-woord raad, dienst	de-woord stichting, machine	het-woord bedrijf, kabinet
woordgeslacht (in woordenboeken)	mannelijk	vrouwelijk	onzijdig
onderwerpsvorm	hij	zij/ze	het/dat
lijdend (of ander) voorwerp	hem	haar/ze	het/dat
bezittelijk vnw.	zijn	haar	zijn

N.B. Bij personen en dieren ga je uit van het lichamelijke geslacht (of gender): ‘Het schaap zoogde haar lam’, ‘De dokter verliet haar spreekkamer’ (als de dokter een vrouw is), enz.